

Lectures du Chabbat Béréchit – 13/10/2023

Haftara Béréchit 2e année [Isaiah 40:25-31](#) (Deutéro-Isaïe, -VIe siècle vs. Proto-Isaïe, -VIIIe s.)

וְאֵלֵּי מִי תִדְמֶינִי וְאֲשַׁנֶּה יֹאמֵר קְדוֹשׁ: שְׂאוּ-מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי-בָרָא אֱלֹהֵי הַמּוֹצֵיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם לְכֹל־כַּלְמֵ בְשֵׁם יְקִיָּא מְרַב אוֹנִים וְאֲמִיץ כַּח אִישׁ לֹא נִעְדָּר: {ס} לָמָּה תֹאמַר יַעֲקֹב וְתִדְבֹר יִשְׂרָאֵל נִסְתַּרְהָ דַרְכֵי מִיְהוָה וּמֵאֲלֹהֵי מִשְׁפָּטֵי יַעֲבֹר: הֲלוֹא יִדְעַת אִם-לֹא שְׁמַעַת אֲלֹהֵי עוֹלָם | יִהְיֶה בּוֹרֵא קְצוֹת הָאָרֶץ לֹא יִיעַף וְלֹא יִיגַע אִין חֲקֹר לְתַבּוּנָתוֹ: נִתַּן לְיַעֲרֵף כַּח וּלְאִין אוֹנִים עֲצֻמָּה יִרְבֶּה: וְיַעֲפוּ נְעָרִים וְיִגְעוּ וּבַחֲוָרִים כְּשׂוֹל יִכְשְׁלוּ: וְקוֹנֵי יְהוָה יַחֲלִיפוּ כַח יַעֲלוּ אֶבֶר כְּנִשְׁגָרִים יְרוּצוּ וְלֹא יִיגְעוּ וְלִכּוּ וְלֹא יִיעֲפוּ: {ס}

Michna BeraHot 1 :1 (compilé vers 500)

מְאִימְתֵי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּעַרְבִית. מְשַׁעָה שֶׁהַפְּהִינִים נִכְנָסִים לְאָכַל בְּתַרוּמָתוֹ, עַד סוֹף הָאֲשֻׁמּוּרָה הֵרָאשׁוּנָה, דְּבַרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (I et IIe s.). וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, עַד חֲצוֹת. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל (début du Ie s.) אוֹמֵר, עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשֶּׁשֶׁר. מְעַשָּׂה שְׂבָאוּ כְּנִיו מִבֵּית הַמִּשְׁתָּה, אָמְרוּ לוֹ, לֹא קָרִינוּ אֶת שְׁמַע. אָמַר לָהֶם, אִם לֹא עָלָה עֲמוּד הַשֶּׁשֶׁר, סִיבִין אִתָּם לְקָרוֹת. וְלֹא זֹו בְּלִבָּד, אֶלָּא כָּל מָה שְׂאָמְרוּ חֻכְמִים עַד חֲצוֹת, מְצֻנָתוֹ עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשֶּׁשֶׁר. הֶקְטֵר חֲלָבִים וְאֶבְרִים, מְצֻנָתוֹ עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשֶּׁשֶׁר. וְכָל הַנְּאָכְלִים לְיוֹם אֶחָד, מְצֻנָתוֹ עַד שְׁיַעֲלָה עֲמוּד הַשֶּׁשֶׁר. אִם כֵּן, לָמָּה אָמְרוּ חֻכְמִים עַד חֲצוֹת, כִּדִּי לְהַרְחִיק אֶת הָאָדָם מִן הָעֵבֶרָה : מְאִימְתֵי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּשַׁחְרִית. מְשִׁפִּיר בֵּין תְּכֵלֶת לְלָבָן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, בֵּין תְּכֵלֶת לְכַרְתִּי. וְגוֹמְרָה עַד הַגֵּץ הַסְּמָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, עַד שְׁלֹשׁ שְׁעוֹת, שְׁפֹן דְּרָךְ בְּנֵי מְלָכִים לַעֲמֹד בְּשִׁלְשׁ שְׁעוֹת. הַקּוֹרָא מְכָאן וְאֵילָךְ לֹא הִפְסִיד, כְּאָדָם הַקּוֹרָא בְּתוֹרָה:

Midrach Michlé 31 :10 l'héroïsme.... (vers 700)

« Qui trouvera une femme héroïque » il s'agit de la Torah, « et loin des perles est son prix » du fait qu'elle était avant le début et Moïse a eu le mérite de la faire descendre vers le bas vers la terre. « Le cœur de son mari a confiance en elle et ne manque pas de butin » du fait que rien ne manque en elle. Autre chose : « Qui trouvera une femme héroïque », on a dit, il arriva une chose avec Rabbi Méir, qui était installé et commentait au bet midrach le chabat l'après-midi, et ses deux fils sont morts. Qu'a fait leur mère ? Elle les a mis tous les deux sur le lit et a étendu un drap sur elles. A la fin de Chabat Rabbi Méir vint du bet hamidrach à sa maison. Il lui a dit : où sont mes deux fils ? Elle a dit : Ils sont allés au bet hamidrach, il lui dit : J'ai regardé au Bet hamidrach et je ne les ai pas vu. On lui donna une coupe de havdala et il fit la havdala, il reprit et dit : Où sont mes deux fils ? Elle lui dit : ils sont allés ailleurs et maintenant ils reviennent. Elle plaça devant lui la nourriture et il mangea et il fit le Birkat hamazon, et après qu'il l'eut fait elle lui dit : Maitre, j'ai une question à te poser, il lui dit : Pose ta question, Elle lui dit, Maitre, plus tôt aujourd'hui vint un homme et il m'a donné un dépôt et maintenant il vient pour le reprendre, dois-je le lui rendre ou non ? Il lui dit : ma fille, une personne qui est en possession d'un dépôt, doit le rendre à son maitre. Elle lui dit : maitre, sans ton accord je ne le lui aurais pas donné. Que fit-elle? Elle l'a attrapé par le bras, et le fit monter dans cette même chambre, et elle le fit approcher du lit, et elle enleva le drap de sur eux, et il le vit tous deux morts et reposant sur le lit, il commença à pleurer et dit : mes fils ! mes fils ! mes maitre ! mes maitres ! mes fils selon les voies du monde, mes maitres puisqu'ils éclairaient mon visage de leur enseignement ! A ce moment, elle lui dit à Rabbi Méir : Maitre, ce n'est pas ce que tu m'as dit, que je dois rendre le dépôt à son maitre ? Il lui dit : L'Eternel a donné et l'Eternel a repris, que le nom de l'Eternel soit béni. Rabbi Hanina a dit ! c'est par cette chose qu'il a trouvé le repos et que sa conscience s'est apaisée, pour cette raison il est dit « qui trouvera une femme héroïque ? »

(משלי לא י): "אשת חיל מי ימצא" - זו היא התורה; "ורחוק מפנינים מכרה" - שהיתה לפני לפנים, וזכה משה והורידה למטה לארץ. (משלי לא יא): "בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר" - שלא חסר בה דבר. ד"א "אשת חיל מי ימצא" - אמרו: מעשה היה ברבי מאיר, שהיה יושב ודורש בבית המדרש בשבת במנחה, ומתו שני בניו. מה עשתה אמו? הניחה שניהם על המטה ופרשה סדין עליהם. במוצאי שבת בא ר' מאיר מבית המדרש לביתו. אמר לה 'היכן שני בני?', אמרה 'לבית המדרש הלכו', אמר לה 'צפיתי לבית המדרש ולא ראיתי אותם', נתנו לו כוס של הבדלה והבדיל, חזר ואמר 'היכן שני בני?', אמרה לו 'הלכו למקום אחר ועכשיו הם באים', הקריבה לפניו המאכל ואת כל וברך, לאחר שבירך אמרה לו 'רבי, שאלה אחת יש לי לשאול לך', אמר לה 'אמרי שאלתך', אמרה לו 'רבי, קודם היום בא אדם אחד ונתן לי פקדון, ועכשיו בא ליטול אותו, נחזיר לו או לא?', אמר לה 'בתי, מי שיש פקדון אצלו, הוא צריך להחזירו לרבו', אמרה לו 'רבי, חוץ מדעתך לא הייתי נותנת אצלו', מה עשתה? תפשתו בידה, והעלה אותו לאותו חדר, והקריבה אותו למטה, ונטלה סדין מעליהם, וראה שניהם מתים ומונחים על המטה, התחיל בוכה ואומר 'בני! בני! רבי! רבי! בני בדרך ארץ, ורבי שהיו מאירין פני בתורתך!', באותה שעה אמרה לו לרבי מאיר 'רבי, לא כך אמרת לי - אני צריך להחזיר הפקדון לרבו?', אמר (איוב א כא): "ה' נתן וה' לקח, יהי שם ה' מבורך". אמר רבי חנינא: בדבר הזה נחמתו ונתייבשה דעתו, לכך נאמר "אשת חיל מי ימצא". אמר ר' חמא בר חנינא: מפני מה נתייבשו בניו של ר' מאיר ומתו בבת אחת? מפני שהיו רגילין להניח בית המדרש ויושבין באכילה ובשתיה. אמר רבי יוחנן: ואפילו בדברי הבטלה, שבשעה שניתנה תורה לישראל לא הזהירן אלא על דברי תורה, שנאמר (דברים כו טז): "היום הזה ה' אלהיך מצוך לעשות".